

TÜRKİYE’DE VOKAL MÜZİKTE PİYANO EŞLİK ALANINDA YAPILMIŞ YÜKSEK LİSANS, DOKTORA VE SANATTA YETERLİK TEZLERİ

THESES AND DISSERTATIONS REGARDING PIANO ACCOMPANIMENT IN VOCAL
MUSIC, CONDUCTED FOR MASTER’S, PHD AND PROFICIENCY IN ART DEGREES
AT UNIVERSITIES IN TURKEY

Ece KAPTANOĞLU¹

Pınar ÇANAKÇI²

Öz

Bu araştırma, Türkiye’de 1987 – 2013 yılları arasında, vokal müzikte piyano eşlik alanında yapılmış 25 lisansüstü tezini kapsamaktadır. Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Vokal müzikte piyano eşlik alanındaki lisansüstü tezler incelenerek konularına göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen veriler nicel veri kapsamında frekans ve yüzdelerle analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eşlik, piyano eşlik, şan, vokal müzik, lisansüstü tezler

Abstract

This study consists of 25 graduate theses about piano accompaniment in vocal music which was conducted at the universities of Turkey between the years 1987-2013. The research was realized by survey method. Graduate theses on piano accompaniment in vocal music were browsed and the findings are classified by subject. The results were analyzed by frequency and percentage values.

Key Words: Accompaniment, piano accompaniment, voice, vocal music, graduate theses

¹Doç.Dr.,Karabük Üniversitesi, Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Müzik Bölümü,

ecekaptanoglu@karabuk.edu.tr

²Arş.Gör.,Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker GSTF Müzik Bölümü, pinar.canakci@karabuk.edu.tr

1. GİRİŞ

Eşlik

Eşlik; insan sesi veya bir çalgı tarafından seslendirilen, melodiyi destekleyen, kendine has nitelikleri olan tamamlayıcı bir müzikal yapıdır. Eşlik, çöksesliliğe açılan kapıdır.

Geçmiş çok eskilere dayanan ve çağlar boyu kendini geliştirerek, yenileyen müzikte eşlik “bir kompozisyonun ana melodisine ya da ses partisine dayanak oluşturması ya da onu ön plana çıkarması amaçlanan yardımcı parti ya da partiler olarak tanımlanır” (Dağdeviren, 2006, s. 311).

Öncül parti; bir çalgı, çalgı grubu, vokal veya koro tarafından seslendirilirken, bir çalgı, çalgı grubu veya orkestra melodiye eşlik eder. Koçneva’ya(1984) göre eşlik; ana melodiye yardımcı seslerden, armonilerden, ritmik ve melodik figürasyonlardan oluşan ve temel yaratan birikimdir(Koçneva, Y. 1986, s.4). 16. yüzyılda bas seslerin altına yazılan şifrelerle doğaçlamaya olanak sağlayan “sürekli bas” klavyeli veya telli çalgılarla çalınmış, armoniyi sağlayarak melodiye hizmet etmiştir. Bu dönemde orkestraların yanı sıra lir, viyol, arp, kithara, org, lavta ve klavsen en önemli eşlik çalgıları olmuştur; J.S.Bach (1685 – 1750) ve D. Scarlatti (1685 – 1757) ile bas eşlikleri gelişmiş; eşlik kavramı değişmeye başlamıştır. 18. yüzyılın ikinci yarısında W.A.Mozart (1756 – 1791) ve F. Schubert (1797 – 1828) ile *obligato* eşlikler (kişiye bağlı *ad libitum* teriminin karşısı anlamında; melodinin olduğu değişmez partinin yer aldığı; kesinlikle notada yazılanın çalındığı eşlik) solo parti kadar önem teşkil etmiştir. J. Brahms’ın (1833 – 1897), P.I. Tschaikovsky’nin (1840 – 1893), S. Rachmaninoff’un (1873 – 1943) ve 20.yüzyıl bestecilerinin eserlerinde eşlik partisi solo ile eşit bir şekilde verilmektedir, hatta bazılarında piyano partisi öncülük taşımaktadır (Demirova, 2010, s.6).

Lavignac (1939) eşlikle çalmanın önemini şu şekilde belirtmiştir;

“Her saz çalan, ustalaşmak için başkalarıyla beraber veya bir orkestrada çalmayı bilmelidir. Bu konuda yalnız başına çalmaktan daha başka bir durum söz konusudur. Yalnız başına çalmakla kıyaslanacak olursa bu yeni çalışma ona nazaran biraz daha kolaydır. Fakat bu tamamıyla ayrı bir derstir. Bazı kimseler bir keman, bir flüt veya bir obua solosunu çok güzel çalarlar. Fakat beraber yapılan müzikte kendilerini o müziğe karşı yabancı hissederler.”

Eşlikle çalma; öğrencinin birlikte söyleme, müzikal uyum, stil - form kavrama becerilerini geliştirirken entonasyon problemlerinin de en aza indirgenmesine yardımcı olur. Piyano çalgısına hakimiyet ve piyanistin gelişmiş bir tekniğe sahip olması, eşlik yapmak için bir üstünlük olsa da yeterli değildir. Eşlikçinin eşlik ettiği kişi ile uyumu farklı bir müzikal duyuş gerektirir, yalnızca doğru notaları doğru zamanda çalmak yeterli olmaz. Tartım ve tempo kavramları eşlik kapsamında göreceli olabilmektedir. Horowitz (1989) zamanlama ve yorum ile ilgili düşüncelerini şu şekilde anlatır; “Her piyanist, bestekarın notalarına sadık kalmak zorundadır. Bunları birbirinden ayıran ve kendi tarzlarını belirten tek unsur, o belli belirsiz, çalmanın stilini saptayan, notalar arasındaki kendi koydukları zaman aralıklarıdır.”

Vokal Eşliği

Piyanist ve şan sanatçısı arasındaki ilişki karşılıklıdır. Şarkı söyleyen kişi daha iyi bir performans sergilemek için hislerini eşlikçisine aktarabilmeli; eşlikçi ise müziğin yapısına ve temposuna uyum sağlarken şarkı söyleyen kişiyi takip edebilmeli, birlikte nefes alabilmelidir.

Şan eşliği; sözler, dolayısı ile rol ve mimik kullanımı sebebiyle çalgı eşliğinden ayrılır. Piyanistler performans sırasında duygularını daha iyi ifade edebilmek için vücut dillerini kullanırken, şancılar da şarkı sözlerinin verdiği yaratıcılıkla performanslarını daha farklı kılabilirler. Moore'a göre (1943) "Eşlikçi müzikal tonunu solist ile birleştirmeli, en küçük imayı bile yakalamalıdır. Akıllı ve duyarlı bir dinleme, performans esnasında ortaya çıkan tonu büyük ölçüde etkiler."

Vokal Koç ve İşbirlikçi Piyoano

İşbirlikçi piyoano(ing.*Collaborativepiano*) terimi 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra yurtdışındaki üniversitelerin eğitim programları dahilinde mezun verdiği, aslında müzik derecesi veren programların hepsinin içerisinde olan bir alandır. Göreceli olarak üniversitelere yeni girmiş bir program olarak, konu hakkında kısıtlı ve az sayıda kitap, çalışma ve/veya tez bulunmaktadır.

İşbirlikçi piyanistin yorumculuğunda sahip olması gereken özelliklerin başında deşifre ve *transpozisyon* yapabilme, orkestra eserlerini dikey okuyabilme ve yeterli teknik donanım gelmektedir.Orkestra çalgılarının verdiği etkiyi şancıya hissettirebilmesi için de iyi bir *sonoriteye* (dengeli seslilik; ötümlü) sahip olması gerekmektedir. Klavyeyi iyi tanıma, parmak numaralarını kolaylıkla yerleştirebilme, pedalı doğru ve yerinde kullanma ve *legato* çalma yeteneği eşlik yaparken büyük önem taşımaktadır.

Vokal koçlar (ing.*Vocalcoach*); şan literatürünün müzikal, dilsel ve dramatik öğeleriyle ilgilenir. Diksiyon, repertuar, işbirlikçi piyoano ve opera dallarında çalışmış piyanistlerdir. Bir vokal koçun amacı; müziğin diğer yarısı olarak görev almak (piyoano partisi ya da orkestra düzenlemesi) ve şarkı ile müziğin diğer öğelerini bir araya getirmektir. Vokal koç; şarkıcıların notayı bilerek, tercümelerini yapmış ve eserin nasıl ortaya konulması konusunda bir fikir edinmiş olarak gelmelerini bekler. Bu noktadan itibaren vokal koç, şarkıcının müzikal 'aynası' olur; duyduğunu yansıtır ve gereken değişikliklerin yapılması konusunda önerilerde bulunur.

Garrett (2007) M. Katz'ın(1945 –) bir eşlikçi için " Bestecinin isteklerini, bestecinin gördüğü şekilde şairin/söz yazarının beklentilerini, solistin duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarını, piyanistin kişisel ihtiyaçlarını yerine getirmekle yükümlü,dört kat daha fazla sorumluluğa sahip olan kişidir" söylemini aktarır.

Vokal koç ve işbirlikçi piyoano terimleri yabancı kaynaklarda aynı anlamda da kullanılmaktadır. Koçluk ibaresi provalar ve derslerde piyanistin yönlendiriciliğini, işbirlikçi ibaresi ise eşit rolleri vurgulamaktadır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, Türkiye'de 1987-2013 yılları arasında vokal müzikte piyoano eşlik alanında yapılan lisansüstü tezleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma taşıdığı amaç ve bu amaca uygun olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından durumu olduğu şekilde betimlemeye yönelik tarama modelinde bir çalışmadır.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Çalışma; müzikteki önemi yadsınamayan ve 20. yüzyıldan sonra başlı başına bir sanat dalı olarak görülen 'eşlik' ya da 'işbirlikçi piyoano' hakkında, özellikle yurtiçi ve yurtdışında yapılan az sayıdaki çalışmalar hakkında bilgi vermesi, bu tür çalışmalara dikkat çekmesi ve

bu konuda lisansüstü çalışma yapacak öğrenciler ile bu öğrencilerin danışmanlarına ışık tutması açısından önemlidir.

Sınırlılıklar

1. Araştırmanın evrenini, vokal müzikte eşlik alanında yapılmış bütün tezler, örneklemini ise 1987 - 2013 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır.
2. Araştırma, vokal müzikte piyano eşlik alanıyla ve araştırmacıların ulaşabildiği lisansüstü tezlerle sınırlıdır.
3. Alanda yapılmış lisansüstü tezlere ilişkin veri toplarken Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezi internet sitesi kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla öncelikle alan yazın taraması yapılmış ve kuramsal bölüm oluşturulmuştur. Daha sonra “eşlik”, “piyano eşlik”, “şan” ve “vokal”, anahtar sözcükleri kullanılarak internet ortamında YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde ilgili tezlerin taraması yapılmıştır. Tarama sonunda alanla ilgili olan tezler belirlenmiş, künye bilgilerine ulaşılmıştır. Ulaşılan tezlerden elde edilen verilerin değerlendirilmesinde doküman incelemesi tekniği kullanılmış; veriler; tarih, lisansüstü düzey, üniversite, enstitü, başlık, açısından frekans ve yüzdelerle nicel veri kapsamında sunulmaktadır.

3. BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, ülkemizde 1987 ile 2013 yılları arasında vokal müzikte piyano eşlik alanında yapılmış 25 lisansüstü tez ile ilgili bulgular toplanmış, tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Türkiye’de 1987-2013 Yılları Arasında Vokal Müzikte Piyano Eşliği Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tezin Türü	f	%
Yüksek Lisans	20	80
Doktora	5	20
Sanatta Yeterlik	0	0
TOPLAM	25	100

Tablo 1’e göre, Türkiye’de 1987 – 2013 yılları arasında vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış 20 yüksek lisans, 5 doktora tezi vardır. Belirtilen yıllar arasında yapılmış sanatta yeterlik tezi bulunmamıştır.

Tablo 2. Türkiye’de Vokal Müzikte Piyano Eşliği Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitünün adı	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Sosyal BilimlerEnstitüsü	8	40	0	0	8	32
Eğitim BilimleriEnstitüsü	5	25	4	80	9	36
Fen Bilimleri Enstitüsü	7	35	1	20	8	32
TOPLAM	20	100	5	100	25	100

Tablo 2'ye göre, Türkiye'de vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış çalışmaların genel toplamına bakıldığında, 9 lisansüstü çalışma ile Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Alanda yapılmış 8 yüksek lisans tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde; 5 yüksek lisans, 4 doktora tezi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde ve 7 yüksek lisans, 5 doktora tezi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yapılmıştır.

Tablo 3. Türkiye'de Vokal Müzikte Piyano Eşliği Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Yıllara Göre Dağılımı

Yapıldığı Yıl	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
1987	1	5	0	0	1	4
1990	1	5	0	0	1	4
1996	2	10	0	0	2	8
1997	1	5	0	0	1	4
1998	0	0	1	20	1	4
2001	2	10	0	0	2	8
2003	1	5	0	0	1	4
2004	1	5	0	0	1	4
2005	1	5	0	0	1	4
2006	2	10	1	20	3	12
2007	1	5	0	0	1	4
2009	0	0	1	20	1	4
2010	3	15	1	20	4	16
2011	2	10	0	0	2	8
2012	1	5	1	20	2	8
2013	1	5	0	0	1	4
TOPLAM	20	100	5	100	25	100

Tablo 3'e göre Türkiye'de vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış olan lisansüstü çalışmalar 2010 yılında (3 yüksek lisans, 1 doktora) yoğunluk göstermektedir. 1990 yılından 1996 yılına kadar bu alanda hiç çalışma yapılmamış olması dikkat çekmektedir.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	5	0	0	1	4
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	5	0	0	1	4
Çukurova Üniversitesi	2	10	0	0	2	8
Gazi Üniversitesi	3	15	3	60	6	24
İnönü Üniversitesi	1	5	0	0	1	4
İstanbul Üniversitesi	2	10	0	0	2	8
Marmara Üniversitesi	4	20	2	40	6	24
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	5	0	0	1	4
Niğde Üniversitesi	1	5	0	0	1	4
Pamukkale Üniversitesi	2	10	0	0	2	8
Selçuk Üniversitesi	2	10	0	0	2	8
TOPLAM	20	100	5	100	25	100

Tablo 4'e göre Türkiye'de vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış lisansüstü tezler 11 farklı üniversitede yapılmıştır. Bu üniversiteler arasında Gazi Üniversitesi (3 yüksek lisans, 3 doktora) ve Marmara Üniversitesi (4 yüksek lisans, 2 doktora) sıralamanın başında gelmektedir.

Tablo 5. Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Konular	f	%
Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkılarda Piyano Eşlikleri	13	52
Eser/Etüt/Dönem Analizleri	6	24
Piyano Ve Vokal Müzik İlişkisi	1	4
Piyano Eşlik Tekniği Ve Eğitimi	5	20
TOPLAM	25	100

Tablo 5'e göre, Türkiye'de vokal müzikte piyano eşlik alanında yapılmış çalışmalar konularına göre incelenmiş ve 4 ana başlık altında toplanmıştır. Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkılarda Piyano Eşlikleri başlığı; alanın yoğunlaştığı konudur. Bu alanda toplam 13 lisansüstü çalışma yapılmıştır.

Tablo 6. Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Konular	Enstitüler			f	%
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Fen Bilimleri Enstitüsü		
Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkılarda Piyano Eşlikleri	3	6	4	13	52
Eser/Etüt/Dönem Analizleri	5	0	1	6	24
Piyano ve Vokal Müzik İlişkisi	1	0		1	4
Piyano Eşlik Tekniği ve Eğitimi	0	3	2	5	20
TOPLAM	9	9	7	25	100

Tablo 6'ya göre konu başlıklarına göre ayrılan tezlerin yapıldıkları enstitüler arasındaki dağılımı gözükmemektedir. Buna göre Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkılarda Piyano Eşlikleri konulu 3 lisansüstü çalışma Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, 6 lisansüstü çalışma Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde, 4 lisansüstü çalışma ise Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yapılmıştır. Etüt/Eser/Dönem Analizleri konulu 5 lisansüstü çalışma Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, 1 lisansüstü çalışma ise Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yapılmıştır. Piyano ve Vokal Müzik İlişkisi konulu tek çalışma Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekleştirilmiştir. Piyano Eşlik Tekniği ve Eğitimi konulu 3 lisansüstü çalışma Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 2 lisansüstü çalışma ise Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yapılmıştır.

Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkılarda Piyano Eşlikleri

1. Kardeş, B. (2013). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Programları'nda Kazandırılan Eşlik Yapabilme Becerisinin Program Hedeflerine Ulaşma Durumu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

2. Aydın, D. (2012). *Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi 3. Sınıf Öğrencilerinin Okul Şarkılarını Eşlikleme ve Transpoze Becerilerinin Geliştirilmesinde Grup Piyano Öğretiminin Etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

3. Demirtaş, S. (2011). *İlköğretim 7. sınıf müzik dersinde şarkıların piyano eşlikli öğretilmesinin öğrenci kazanımlarına etkileri*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

4. Özkeleş, S. (2011). *Okul şarkılarının Latin müziği stillerinin ritmik yapıları ile eşliklenmesine ilişkin yaklaşımlar*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi, Malatya.

5. Özdemir, E. K. (2010). *Basbariton sesler için düzenlenmiş piyano eşlikli türkülerin ses eğitiminde kullanılabilirliği*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

6. Görsev, A. (2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin piyano eğitimi, müzik teorisi ve işitme eğitimi ve eşlik (korepetisyon) dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

7. Dağdeviren, M. (2006). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanoda eşlik öğretimi*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Güzel Sanatlar Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde Üniversitesi, Niğde.

8. Kalkanoğlu, B. (2007). *Okul şarkılarının müzik öğretmenlerinin bilgi ve beceri düzeyine göre piyano ile eşliklenmesine yönelik bir eşlik modeli önerisi*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

9. Topçu, Ş. (2005). *İlköğretim okulları ikinci kademe müzik eğitiminde kullanılan marşlara ilişkin piyano eşliklerinin müzik öğretmenleri tarafından çalınabilirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

10. Bilgin, S. (1998). *İlköğretim okullarının ikinci kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

11. Gülhan, N. (1990). *Orta dereceli okullardaki müzik eğitiminde piyanonun bir eşlik çalgısı olarak kullanılabilirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

12. Bağçeci, S. E. (1996). *Dörtlü armoni sistemi ile model tarzındaki eğitim müziği şarkılarını çok seslendirilmesi üzerine bir çalışma*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.

13. Akıncı, Ç. (2001). *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların caz müziği armonisi ve ritmik yapıları kullanılarak piyano için eşliklenmesinde izlenilecek yöntem ve teknikler*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Eser/Etüt/Dönem Analizleri

1. Önal, S. (2010). *Romantik dönemdeki Franz Schubert'in lied formuna katkıları*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Anasanat Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana.

2. Önal, D. (2010). *Giuseppe Verdi'nin La Traviata operasının piyano eşlik problemleri*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Piyano Anasanat Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana.

3. Aktaş, M. (1987). *Türk bestecilerinin piyano eşlikli şan yapıtları*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

4. Sever, D. (2003). *Mozart Lied'lerde piyano eşliği*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Piyano Anasanat Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

5. Öztarhan, A. (2004). *Franz Liszt'in kendi liedleri ve Schubert transkripsiyonlarının karşılaştırılmaları*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

6. Doğan, D. S. (2001). *Debussy'nin piyano eşlikli eserleri: Debussy'nin şan ve piyano için boudelaire şarkıları, viyolonsel ve piyano için sonatı, keman ve piyano için sonatı*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul.

Piyano ve Vokal Müzik İlişkisi

1. Özel, I. (2012). *Bireysel Ses Eğitiminde Piyano Eşliğinin Önemi*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Anasanat Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.

Piyano Eşlik Tekniği ve Eğitimi

1. Yüksel, K. (2010). *Piyano Eşlikli Şan Performansında Eşlikçinin Algusal Ve Psikomotor Becerileri, Deneyimi ve Piyanistik Düzeyinin Zamanlama Uyumuyla İlişkisi*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

2. Bağcı, H. (2009). *Eşlik desteğinin armoni ve solfej eğitimindeki başarı düzeyine etkisi*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

3. Piji, D. (2006). *Dizgeli öğretime göre geliştirilen eşlik dersi programının akademik başarıya, tutuma, yeterlik algısına ve kalıcılığa etkisi*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

4. Bıyıklıoğlu, Z. O. (1997.) *Piyanonun bir eşlik çalgısı olarak müzik eğitimi ile piyano eğitiminde kullanımına ilişkin bir metod antoloji çalışması*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fen Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

5. Kutluk, Ö. (1996). *Okul şarkılarına piyano ile eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi üzerine bir çalışma*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular değerlendirilerek, sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda; Türkiye’de 1987–2013 yılları arasında vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış 25 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu lisansüstü tezler; 20 yüksek lisans, 5 doktora olarak tespit edilmiştir; vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış sanatta yeterlik tezi bulunmamıştır. Araştırmada elde edilen bulgular vokal müzikte piyano eşlik üzerine yapılan çalışmalarda yüksek lisans tezlerinin daha fazla fakat genel toplama bakıldığında az olduğunu göstermektedir. Vokal müzikte piyano eşlik üzerine yapılan lisansüstü çalışmalar 11 farklı üniversitede yapılmıştır. Bu üniversitelerden Gazi Üniversitesi (3 yüksek lisans, 3 doktora) ve Marmara Üniversitesi (4 yüksek lisans, 2 doktora) toplamda 6 lisansüstü çalışma ile ilk sıradadır. Yapılmış lisansüstü çalışmaların enstitülere göre dağılımı ise dengeli gözükmemektedir. Genel toplama bakıldığında (5 yüksek lisans, 4 doktora) Eğitim Bilimleri Enstitüleri 9 lisansüstü çalışma ile ilk sıradayken, Sosyal Bilimler Enstitülerinde toplamda 8 (8 yüksek lisans), Fen Bilimleri Enstitülerinde ise toplamda 8 (7 yüksek lisans, 1 doktora) lisansüstü çalışması yapıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmada incelenen bir diğer önemli madde ise lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımıdır. Araştırmada; vokal müzikte piyano eşliği alanında yapılmış konular 4 başlıkta toplanmıştır. Bu başlıklar: - Müzik eğitiminde kullanılan şarkılarda piyano eşlikleri, - Eser/etüt/dönem analizleri, - Piyano ve vokal müzik ilişkisi ile - Piyano eşlik tekniği ve eğitimi olarak sıralanmıştır.

Yapılan araştırmanın sonuçları, ülkemizde güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyinde müzik eğitimi veren bölümlerde bireysel ses eğitimi ve vokal müziğin önemi düşünüldüğünde; son yıllarda özellikle yurtdışında başlı başına bir sanat dalı olarak görülen piyano eşliği alanında ülkemizde yapılmış çalışmaların sayısının yetersiz olduğunu göstermektedir. Piyano eşlik, vokal müzikte sadece tamamlayıcı değil aynı zamanda bireysel bir öğedir. Bu nedenle alanda özgün çalışmalar yapmak çok önemlidir.

KAYNAKÇA

- Dağdeviren, M. (2006, Nisan). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyanoda Eşlik Öğretimi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda Sunulmuş Bildiri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Demirova, G. (2010). *Korrepetitörlük Mesleğine Genel Bir Bakış ‘An Overview of the Profession of Accompaniment’*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 2010; 12(1):255-276
- Garrett, M. (2007). *Samuel Sanders: A name to remember. Clavier*, 46(8), 61.
- Horowitz, V. (1989). *Liner notes to the CD collection, The Magic of Horowitz*, Hamburg, Germany: Deutsche Grammophon GmbH.
- Koçneva, İ.,Yakovleva, A. (1986) *Vokalny Slovar (Şan Sözlüğü)*, İzdatelstvo Muzika, Leningrad
- Lavignac, A. (1939). *Musiki Terbiyesi*, s.69, İstanbul: Kanaat Kitabevi.
- Moore, G. (1943). *The Unashamed Accompanist*. London: Ascherberg.